

BANKA
SLOVENIJE

EVROSISTEM

**Ekonomski
odnosi Slovenije
s tujino**

Oktober 2023

BANKA SLOVENIJE

EVROSISTEM

Naslov: Ekonomski odnosi Slovenije s tujino – oktober 2023

Mesec in leto izida: december 2023

Izdajatelj:
Banka Slovenije
Slovenska 35, 1505 Ljubljana, Slovenija
www.bsi.si

Uporaba in objava podatkov ter delov besedila
sta dovoljeni le z navedbo vira.

© Banka Slovenije

Kazalo

Uvod	4
-------------	----------

1 Plačilna bilanca	5
1.1 Plačilna bilanca – tekoči račun	5
Blagovna menjava	5
Storitvena menjava	5
Primarni in sekundarni dohodki	6
1.2 Plačilna bilanca – kapitalski in finančni račun	6

2 Zunanji dolg	7
-----------------------	----------

3 Stanje mednarodnih naložb	7
------------------------------------	----------

4 Slike in tabele	9
4.1 Plačilna bilanca	9
Tekoči račun	10
Finančni račun	13
Plačilna bilanca po državah (četrletno)	14
4.2 Zunanji dolg	16
4.3 Stanje mednarodnih naložb	18

5 Metodologija	21
5.1 Metodološka pojasnila	21
5.2 Posamezni metodološki poudarki	21
Izkazovanje neposrednih naložb	21
Obravnava gotovinskih eur transakcij ter stanj terjatev in obveznosti v pogojih EMU (od leta 2007 dalje)	22
Ocena reinvestiranih dobičkov	22

Uvod

Publikacija Ekonomski odnosi s tujino izhaja mesečno. Vsebuje statistične podatke in opis stanja mednarodnih naložb, zunanjega dolga ter osnovnih gibanj v plačilni bilanci. Podatki so dosegljivi tudi v obliki podatkovnih serij: https://px.bsi.si/pxweb/sl/serije_slo/ pod razdelkom Ekonomski odnosi s tujino.

Plačilna bilanca

1.1 Plačilna bilanca – tekoči račun

V prvih desetih mesecih 2023 je tekoči račun plačilne bilance izkazoval presežek v znesku 2,5 mrd EUR, kar je izrazito izboljšanje v primerjavi z 0,2 mrd EUR primanjkljaja v enakem obdobju 2022. **Na izboljšanje salda tekočega računa je najbolj vplivala blagovna menjava, ki je iz primanjkljaja prešla v presežek (izboljšanje za 2,2 mrd EUR).** K temu je največ prispeval za 8,2 % nižji uvoz blaga glede na enako obdobje 2022, deloma tudi kot posledica cenovnih gibanj. **Oktobra 2023 je bil saldo blagovne menjave skoraj izravnal, medtem ko je oktobra predhodnega leta izkazoval še 0,2 mrd EUR primanjkljaja.** K izboljšanju salda tekočega računa v prvih desetih mesecih leta 2023 glede na enako obdobje leta 2022 sta prispevali še storitvena menjava z 0,3 mrd EUR večjim presežkom in primarni dohodki z 0,3 mrd EUR nižjim primanjkljajem. Tudi v zadnjih 12 mesecih je tekoči račun izkazoval presežek (2,2 mrd EUR).

Blagovna menjava

Blagovna menjava je v prvih desetih mesecih 2023 dosegla 0,6 mrd EUR presežka, medtem ko je v enakem obdobju 2022 izkazovala 1,6 mrd EUR primanjkljaja. Izboljšanje blagovne menjave je predvsem posledica visokega presežka v kategorijah Kemični proizvodi (pretežno Medicinski in farmacevtski proizvodi) ter Stroji in transportne naprave ter zmanjšanja primanjkljaja v kategoriji Mineralna goriva in maziva (predvsem električna energija in nafta). Nasprotno, pa se je sicer v nekoliko manjšem obsegu povečal primanjkljaj v kategoriji Živila in žive živali (neizraziteje zelenjava in sadje). Izvoz se je medletno zmanjšal za 2,3 %, uvoz pa za 8,2 %. Pokritost uvoza z izvozom je znašala 101,7 %.

Z EU, ki predstavlja okoli tri četrtine tokov izvoza in uvoza, je saldo blagovne menjave v prvih desetih mesecih leta 2023 dosegel primanjkljaj v znesku 0,3 mrd EUR, ki je bil za 0,2 mrd nižji kot v enakem obdobju 2022. Izvoz v države članice EU je v prvih desetih mesecih 2023 predstavljal 74,8 % celotnega izvoza in se je v primerjavi z enakim obdobjem predhodnega leta zmanjšal za 4,8 % oz. 1,3 mrd EUR. Najbolj se je zmanjšal izvoz v Italijo, ki je predstavljal 54 % delež celotnega zmanjšanja izvoza v EU. Uvoz iz držav članic EU je predstavljal 77,1 % celotnega uvoza in se je glede na enako obdobje 2022 zmanjšal za 5,4 % oz. 1,5 mrd EUR. Izstopalo je zmanjšanje uvoza iz Avstrije in Italije s skupno 72 % celotnega zmanjšanja uvoza iz EU.

Izstopa še za 0,9 mrd EUR večji presežek z Rusko federacijo zaradi zmanjšanja uvoza v enakem znesku. Podatki o izvozu in uvozu blaga in storitev po posamičnih državah so na voljo na [podatkovnih serijah Banke Slovenije](#).

Oktobra 2023 je bil saldo blagovne menjave skoraj izravnal (le 25 mio presežka), medtem ko je oktobra predhodnega leta izkazoval še 0,2 mrd EUR primanjkljaja. Izvoz se je zmanjšal za 3,4 % in uvoz za kar 9,9 %.

Storitvena menjava

Presežek storitvene menjave je v prvih desetih mesecih 2023 znašal 3,2 mrd EUR, kar je za 0,3 mrd EUR več kot v enakem obdobju leta 2022. Najvišji pozitivni saldo so dosegle transportne storitve (1,4 mrd EUR), katerim sledijo potovanja (1,0 mrd EUR)

in nato gradbene storitve (0,5 mrd EUR). Izvoz vseh storitev se je v prvih desetih mesecih 2023 glede na enako obdobje 2022 povečal za 6,4 %, uvoz pa za 4,7.

Tudi v storitveni menjavi dosega EU okoli tri četrtine tokov izvoza in uvoza ter glavino presežka (2,5 mrd EUR). Izvoz v države članice EU je bil medletno večji za 0,5 mrd EUR (za 7,2 %) in sicer predvsem v Nemčijo, Francijo in na Hrvaško (skupaj 47 % povečanja izvoza). Uvoz se je v države članice EU povečal za 0,4 mrd EUR (za 9,1 %), pri čemer je izstopalo povečanje uvoza iz Italije, Hrvaške in Nemčije (skupaj 74 % povečanja uvoza).

Oktobra 2023 je presežek storitev znašal 0,4 mrd EUR, kar je le za 28 mio EUR več kot oktobra 2022.

Primarni in sekundarni dohodki

Primanjkljaj primarnih dohodkov je v prvih desetih mesecih 2023 znašal 0,7 mrd EUR, in sicer predvsem zaradi primanjkljaja dohodkov od kapitala (1,1 mrd EUR), medtem ko so dohodki od dela in drugi primarni dohodki izkazovali presežek (skupaj 0,4 mrd EUR). Primanjkljaj primarnih dohodkov se je glede na enako obdobje 2022 zmanjšal za 0,3 mrd EUR, predvsem iz naslova povečanja dohodkov od kapitala (povečali so se prejemki iz obresti). Primanjkljaj sekundarnih dohodkov je v prvih desetih mesecih 2023 znašal 0,6 mrd EUR in je bil le za 54 mio EUR višji kot v enakem obdobju leta 2022. Primanjkljaj v tem delu plačilne bilance ima predvsem sektor država (0,5 mrd EUR), največ iz naslova transferjev z Evropsko unijo (lastna sredstva Unije iz DDV in BND).

1.2 Plačilna bilanca – kapitalski in finančni račun

V zadnjih dvanajstih mesecih salda tekočega in kapitalskega računa skupaj izkazujeta 1,9 mrd EUR neto financiranja tujine, ki se odraža v 1,9 mrd EUR visokem presežku finančnega računa. Statistična napaka je zanemarljiva.

Oktobra 2023 je kapitalski račun skoraj izravnal, finančni račun pa izkazuje presežek v znesku 0,6 mrd EUR. V tem mesecu je imel finančni račun 0,2 mrd EUR in 0,1 mrd EUR neto prilivov iz **gotovine in vlog** ter **posojil** (posamično). Največja odlivna postavka finančnega računa v mesecu oktobru 2023 so bile naložbe v vrednostne papirje (0,5 mrd EUR).

Največ neto prilivov v državo v zadnjih dvanajstih mesecih je bilo v obliki posojil (1,5 mrd EUR) in **neposrednih naložb** (1,0 mrd EUR). Analitični prikaz **neposrednih naložb po smeri naložb** v tem obdobju pokaže 0,1 mrd EUR povečanih domačih naložb v tujini in 1,2 mrd EUR povečanih tujih naložb v Sloveniji.

Največja odlivna postavka finančnega računa v zadnjih dvanajstih mesecih je bila **gotovina in vloge** (3,7 mrd EUR). Najbolj je povečal svoje vloge v tujini sektor centralna banka (za 3,3 mrd EUR). Sledi neto odliv instrumenta **komercialni krediti in predujmi** (0,8 mrd EUR). Transakcije naložb v vrednostne papirje so bile v zadnjih dvanajstih mesecih uravnotežene, saj so se imetja povečala v skoraj enakem znesku kot obveznosti. Največ je bilo **transakcij z dolžniškimi vrednostnimi papirji**.

Zunanji dolg

Bruto zunanji dolg je oktobra 2023 dosegel 57,1 mrd EUR, kar je 4,8 mrd EUR več kot pred enim letom. Raven dolga je tako skoraj enaka BDP iz leta 2022 (izraženem v tekočih cenah). **Neto dolg do tujine** (obveznosti minus terjatve) predstavlja s svojim vse bolj negativnim stanjem rastoče **neto upniško razmerje Slovenije do tujine** in je oktobra 2023 znašal -6,9 mrd EUR. Oktobra 2023 je bila do tujine neto zadolžena država (15,8 mrd EUR), ki je glede na leto prej zadolženost povečala za 1,1 mrd EUR. Neto zadolženost do tujine so izkazovala tudi kapitalsko povezana podjetja s tujino (0,5 mrd EUR), medtem ko so bili vsi preostali sektorji neto upniki tujine.

Raven **bruto zunanjega dolga** je bila oktobra 2023 za 9,2 % višja kot pred enim letom. Prav vsi sektorji so v tem obdobju povečali zadolženost do tujine, od tega najbolj centralna banka ter komercialne banke (oba sektorja skupaj za 3,2 mrd EUR). Država je svoj dolg povečala za 1,6 mrd EUR na 22,0 mrd EUR kar predstavlja 38,6 % delež v celotnem dolgu. Vrednost dolga nefinančnega sektorja skupaj s kapitalsko povezanimi podjetji predstavlja 33,6 % celotnega dolga in se glede na leto prej ni bistveno spremenila. Med finančnimi instrumenti prevladujeta dolg v dolžniške vrednostne papirje (33,0 %) in dolg v posojilih (20,8 %).

Bruto terjatve do tujine so oktobra 2023 znašale 63,9 mrd EUR, kar je 7,9 mrd EUR več kot pred enim letom. Najbolj, za 5,2 mrd EUR je svoje terjatve povečala centralna banka (na 21,3 mrd EUR). Največ terjatev ima nefinančni sektor skupaj s kapitalsko povezanimi podjetji (26,2 mrd EUR), ki je terjatve glede na predhodno leto povečal za 1,4 mrd EUR. Država je povečala terjatve za 0,5 mrd EUR (na 6,3 mrd EUR). Med instrumenti prevladujejo gotovina in vloge (38,5 %) ter dolžniški vrednostni papirji (28,5 %).

Stanje mednarodnih naložb

Neto stanje mednarodnih naložb (imetja – obveznosti), ki se od neto zunanjega dolga razlikuje po tem, da zajema poleg dolžniških tudi lastniške in izvedene finančne instrumente, je konec tretjega četrtnega leta 2023 (Q3 2023) izkazovalo **neto imetja** v višini 3,4 % BDP iz leta 2022 oziroma 1,9 mrd EUR. Neto pozicija se je v primerjavi s predhodnim četrtnim letom (Q2 2023) izboljšala za 1,5 mrd EUR, k čemur so največ prispevale transakcije (0,9 mrd EUR) in cenovne spremembe (0,5 mrd EUR), v primerjavi z Q3 2022 pa se je **povečala za 2,1 mrd EUR**. Boljša neto pozicija do tujine konec septembra 2023 glede na predhodno leto je večinoma posledica vrednotenja, ki so izražena **v cenovnih spremembah (1,6 mrd EUR) ter transakcij (1,1 mrd EUR)**, medtem ko so k poslabšanju pozicije prispevale tečajne in ostale spremembe (za 0,6 mrd EUR). Večino cenovnih sprememb (1,4 mrd EUR) pojasnjuje padec tečajev obveznic, preostanek pa predstavljajo cenovne spremembe lastniških vrednostnih papirjev. Zaradi padca tržne vrednosti državnih vrednostnih papirjev v lasti nerezidentov, so se v zadnjem letu obveznosti znižale bolj kot imetja, kar je vplivalo na izboljšanje neto pozicije do tujine, ki je tako tudi konec tretjega četrtnega leta 2023 dosegla pozitivno raven.

Pregled neto pozicije do tujine **po posameznih instrumentih** tudi konec Q3 2023 pokaže, da **neposredne naložbe** izkazujejo najvišjo negativno neto pozicijo, saj nerezidenti vlagajo v Slovenijo 12,5 mrd EUR več kot rezidenti v tujino. Stanje neto pozicije neposrednih naložb konec Q3 2023 glede na leto prej (Q3 2022) izkazuje za 1,4 mrd EUR višje neto obveznosti. Geografska razčlenitev konec septembra 2023 pokaže, da izhaja 54 % vseh imetij in 78 % vseh obveznosti iz naložb z državami EU, pri čemer imajo 25 % vseh neposrednih naložb slovenski vlagatelji na Hrvaškem, 21 % vseh tujih naložb pa predstavljajo investicije iz Avstrije. Naložbe nerezidentov v **dolžniške vrednostne papirje** v Sloveniji so konec septembra 2023 za 1,6 mrd EUR višje od tovrstnih naložb rezidentov v tujini. Glede na stanje konec Q3 2022 gre za 0,3 mrd EUR manjšo neto zadolžitev. Večina investitorjev v slovenske dolžniške vrednostne papirje prihaja iz držav EU (83 %), od tega je glavna vlagatelj iz Belgije (34 %) in Luksemburga (32 %). Po drugi strani pa tudi domači vlagatelji večinoma (82 %) investirajo v vrednostne papirje izdajateljev iz držav EU, pri čemer pa je vlaganje bolj razpršeno (od tega 14 % v Francijo in 13 % v Nemčijo).

Najvišjo pozitivno neto pozicijo do tujine konec Q3 2023 dosegajo **ostale naložbe** (7,8 mrd EUR), ki so se v primerjavi z letom prej povečale za 2,6 mrd EUR. Njim sledijo naložbe v **lastniške vrednostne papirje** (5,5 mrd EUR), ki v primerjavi z letom prej izkazujejo povečanje v znesku 0,3 mrd EUR, ter **mednarodne rezerve**, ki so v primerjavi s koncem tretjega četrletja 2022 ostale na podobnih ravneh. Geografsko je konec septembra 2023 največ slovenskih naložb v tuje lastniške vrednostne papirje iz EU (50 %) in ZDA (32 %). Podobna struktura je tudi na strani obveznosti, kjer 58 % vseh tujih vlagateljev prihaja iz EU, 36 % pa iz ZDA.

Pregled neto pozicije do tujine **po posameznih sektorjih** pokaže, da je konec tretjega četrletja 2023 največji neto dolžnik do tujine država S.13 (15,0 mrd EUR), kateremu sledijo nefinančne družbe S.11 z 13,9 mrd EUR neto negativne pozicije do tujine. Med neto vlagatelji v tujino izstopajo centralna banka in banke (skupaj 14,4 mrd EUR), ostale finančne družbe (8,4 mrd EUR) ter prebivalstvo in nepridobitne institucije, ki opravljajo storitve za gospodinjstva (skupaj 8,0 mrd EUR). Glede na leto prej so neto dolg najbolj povečale nefinančne družbe (za 1,0 mrd EUR), medtem ko je k izboljšanju neto pozicije do tujine v znesku 2,2 mrd EUR največ prispevala centralna banka.

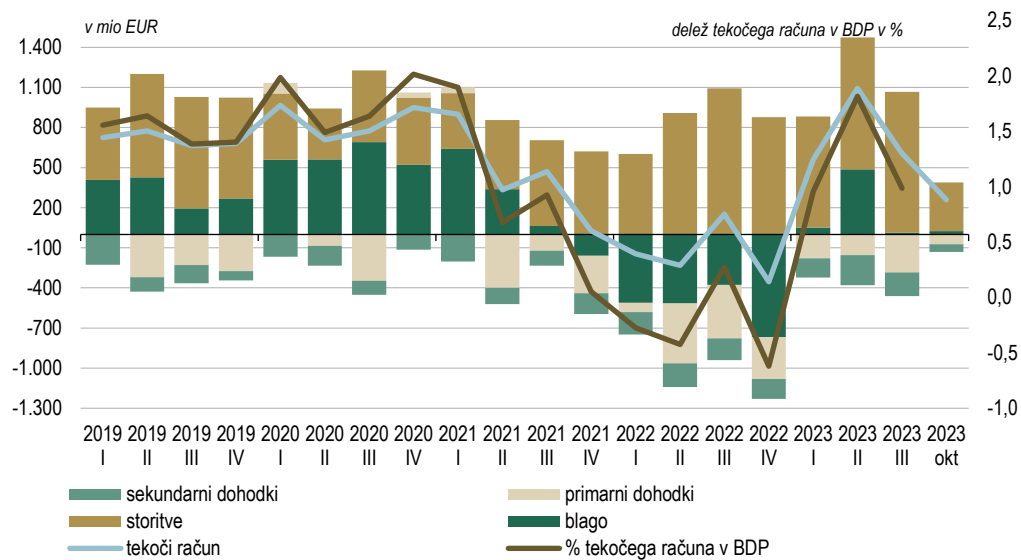
4.1 Plačilna bilanca

Tabela 1: Plačilna bilanca

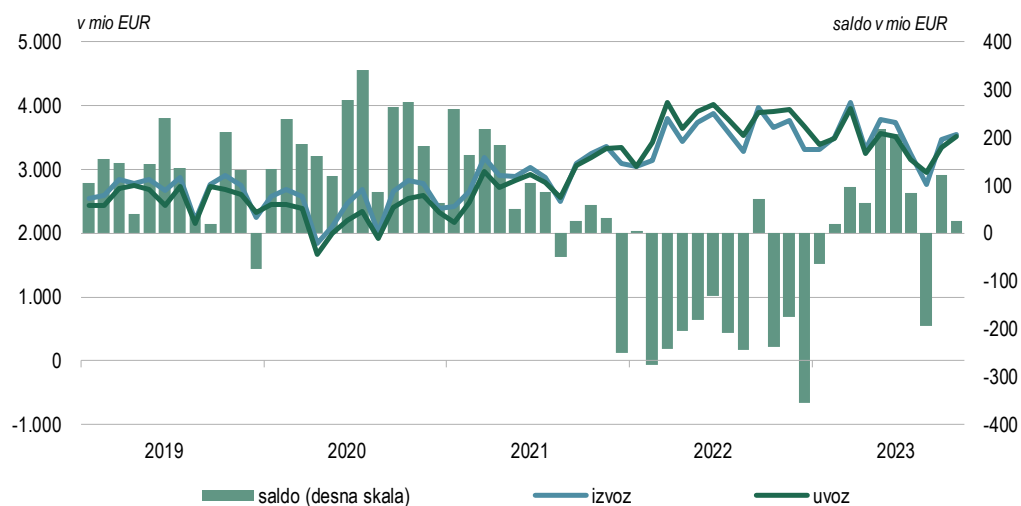
		predhodni podatki, 14. 12. 2023			tokovi v mio EUR	
		januar-oktober		zadnjih 12	oktober	
		2022	2023	mesecev	2022	2023
I.	Tekoči račun	-212,8	2.521,0	2.155,4	12,0	258,9
1.	Blago	-1.644,8	578,3	49,3	-237,9	25,0
1.1.	Izvoz blaga	35.542,5	34.714,9	41.800,2	3.663,7	3.540,6
1.2.	Uvoz blaga	37.187,3	34.136,6	41.750,9	3.901,5	3.515,6
2.	Storitve	2.940,4	3.233,8	3.775,7	335,1	363,3
2.1.	Izvoz storitev	9.205,7	9.796,0	11.723,8	961,1	999,2
2.2.	Uvoz storitev	6.265,3	6.562,2	7.948,1	626,0	635,8
3.	Primarni dohodki	-961,3	-689,9	-960,3	-44,2	-74,0
3.1.	Prejemki	1.711,4	2.093,8	2.538,0	169,1	199,2
3.2.	Izdatki	2.672,6	2.783,7	3.498,3	213,2	273,2
4.	Sekundarni dohodki	-547,1	-601,2	-709,2	-41,0	-55,4
4.1.	Prejemki	1.015,1	1.091,7	1.319,6	98,9	114,7
4.2.	Izdatki	1.562,2	1.692,8	2.028,8	140,0	170,2
II.	Kapitalski račun	-102,8	-101,0	-218,0	9,9	9,4
1.	Bruto pridobitve/odtujitve neproizvedenih nefinančnih imetij	50,2	-126,8	-357,8	-5,5	-34,5
2.	Kapitalski transferi	-153,0	25,7	139,8	15,3	43,9
III.	Finančni račun	-931,0	2.682,2	1.934,9	-160,9	632,4
1.	Neposredne naložbe	-777,8	-513,5	-1.023,8	60,2	69,2
	Imetja	1.092,3	608,6	279,1	88,4	124,3
	Obveznosti	1.870,1	1.122,0	1.302,9	28,2	55,0
2.	Naložbe v vrednostne papirje	-501,5	-489,5	0,0	446,8	504,5
	Imetja	919,5	1.709,8	2.218,0	171,3	322,9
	Obveznosti	1.421,1	2.199,3	2.218,0	-275,6	-181,7
3.	Finančni derivativi	-100,0	-33,3	-109,1	-51,1	-7,1
4.	Ostale naložbe	298,1	3.649,8	2.981,1	-629,5	39,8
4.1.	Imetja	3.577,1	6.660,0	6.023,3	-162,6	114,4
	Ostali lastniški kapital	12,2	-1,9	3,6	0,0	1,3
	Gotovina in vloge	2.077,5	5.751,7	5.588,2	-396,1	-161,9
	Posojila	200,7	94,9	234,4	8,6	25,8
	Zavarovalne, pokojninske in standard. jamstvene sheme	-6,1	3,3	1,5	-0,9	0,0
	Komercialni krediti in predujmi	1.441,1	828,9	233,6	147,6	217,6
	Ostale terjatve	-148,2	-16,9	-38,0	78,2	31,5
4.2.	Obveznosti	3.279,0	3.010,2	3.042,2	466,8	74,6
	Ostali lastniški kapital	-0,8	6,1	8,0	0,3	0,1
	Gotovina in vloge	1.351,8	1.581,6	1.910,7	45,5	31,5
	Posojila	663,9	1.565,7	1.734,4	46,7	106,4
	Zavarovalne, pokojninske in standard. jamstvene sheme	7,3	66,5	62,1	-2,2	0,0
	Komercialni krediti in predujmi	1.148,3	-254,1	-600,8	372,6	-54,6
	Ostale obveznosti	108,6	44,3	-72,2	4,0	-8,8
	Posebne pravice črpanja (SDR)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5.	Rezervna imetja	150,2	68,7	86,8	12,6	26,0
	Monetarno zlato, SDR in rezervna imetja pri MDS	-10,9	-1,6	6,9	2,3	4,1
	Gotovina in vloge	-4,9	0,8	1,9	-0,2	-0,3
	Vrednostni papirji	168,3	70,5	78,4	10,5	22,9
	Finančni derivativi	-2,3	-1,1	-0,4	0,0	-0,7
IV.	Neto napake in izpustitve	-615,4	262,2	-2,5	-182,8	364,0

Tekoči račun

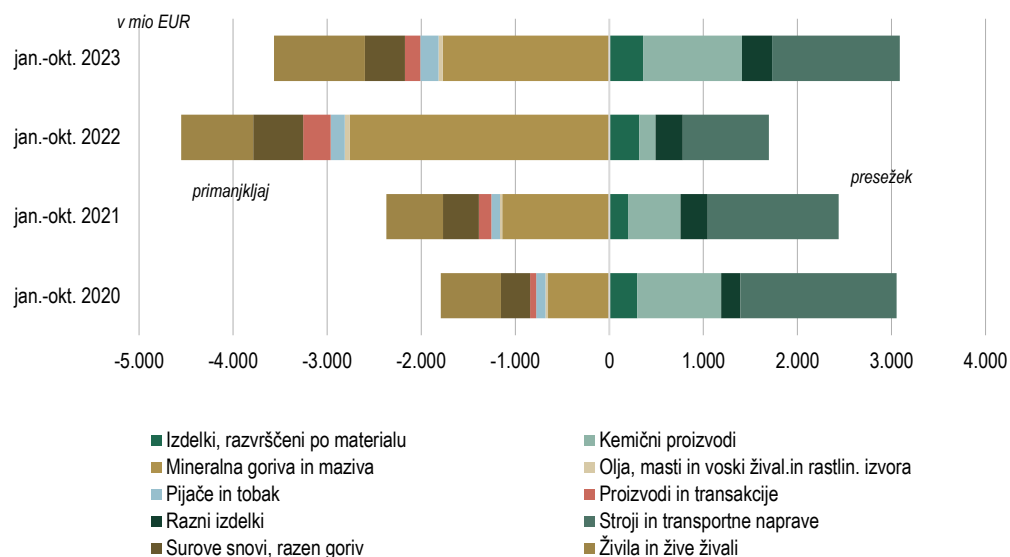
Slika 1: Tekoči račun - Struktura tekočega računa in delež tekočega računa v BDP (BDP je vsota štirih četrtletij BDP do obravnavanega četrtletja)

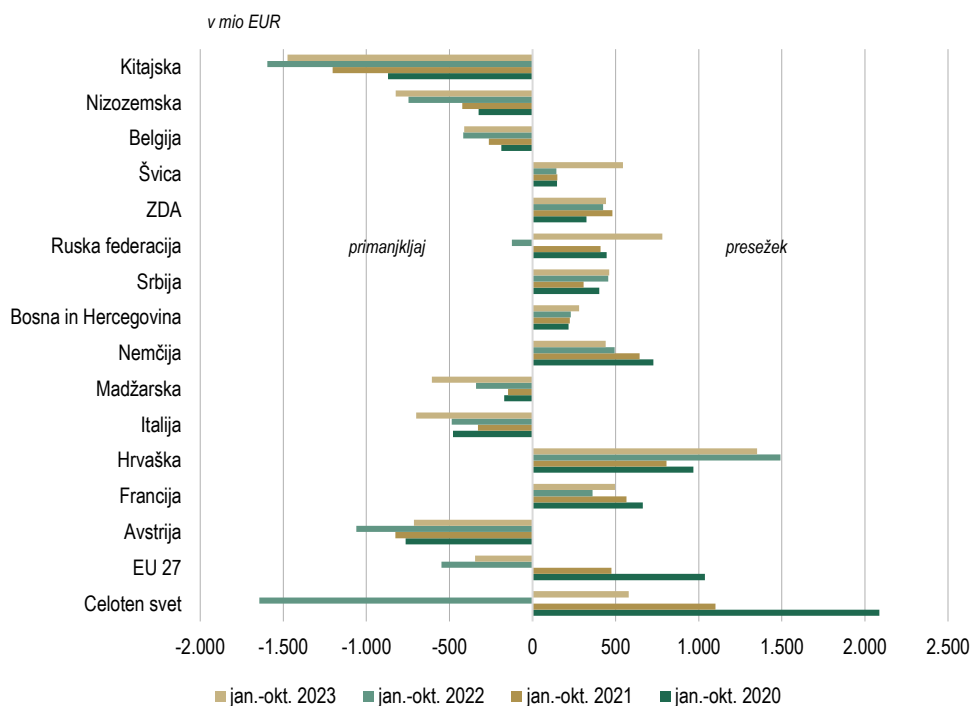
Slika 2: Blago - Izvoz in uvoz blaga

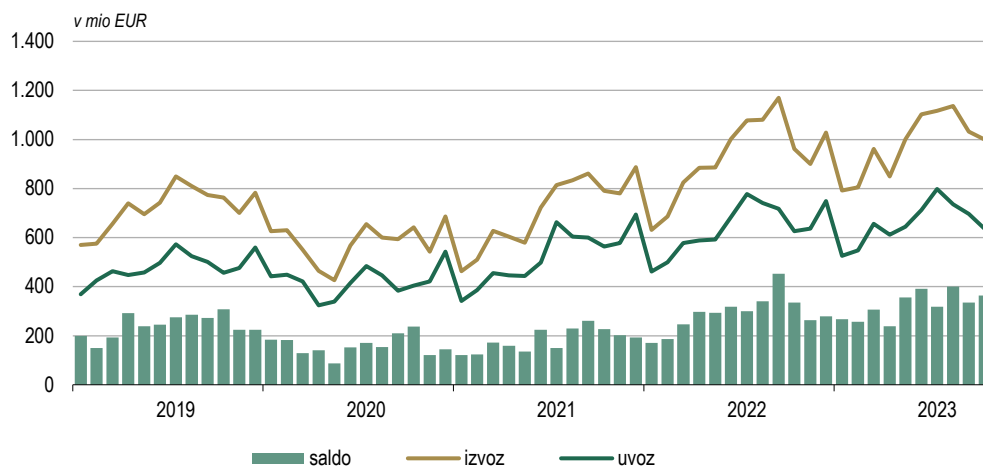
Slika 3: Saldo blagovne menjave po SMTK-1

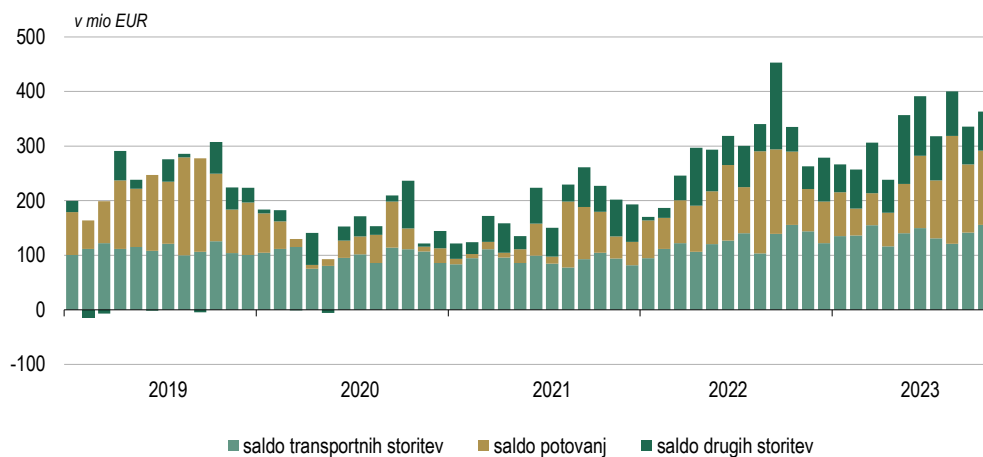
Slika 4: Saldo blagovne menjave po državah

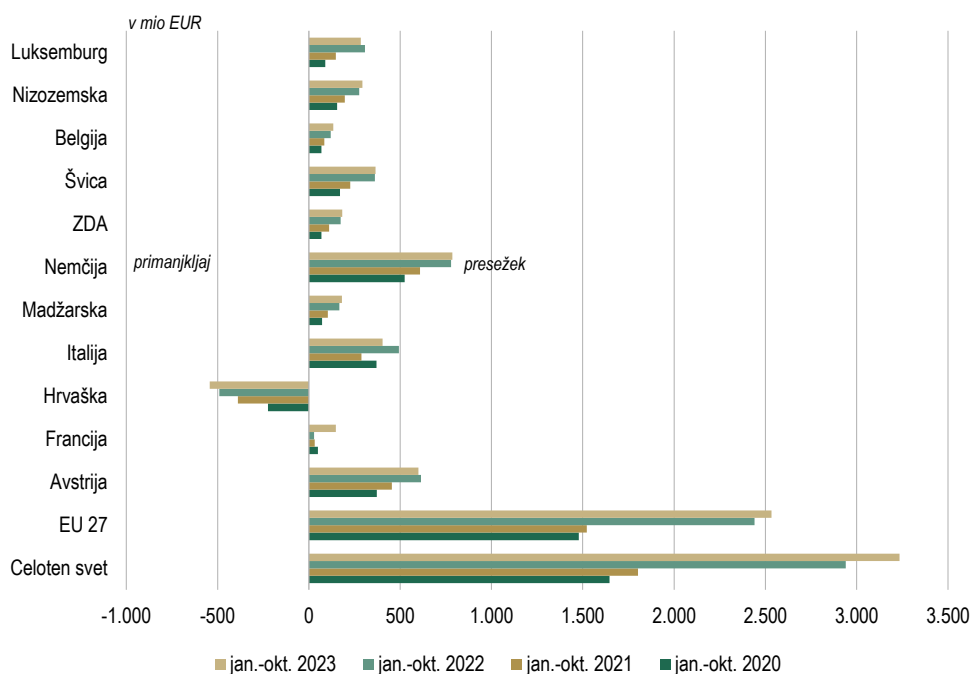
Slika 5: **Storitve - Izvoz in uvoz storitev**

Slika 6: **Saldo potovanj, transportnih in drugih storitev**

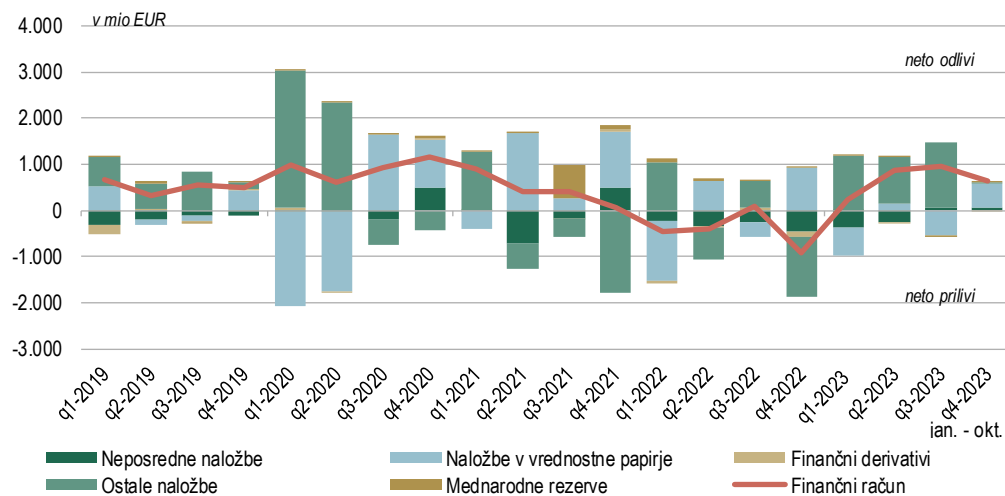

Slika 7: **Saldo menjave storitev po državah**

Finančni račun

Slika 8: Neto instrumenti finančnega računa

Vir: Banka Slovenije

Slika 9: Sektorska členitev salda finančnega računa

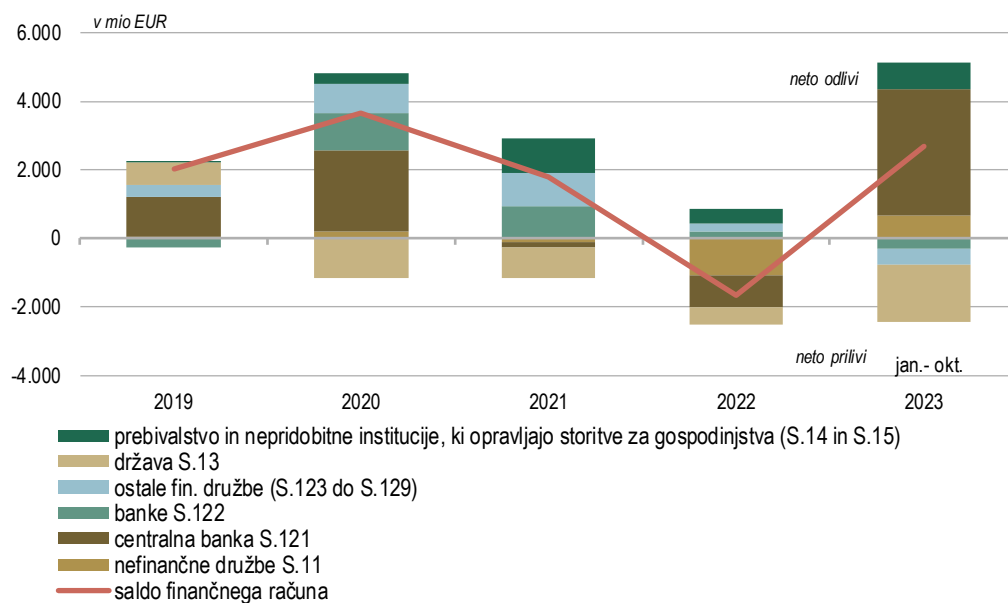

Tabela 2: **Neposredne naložbe**

v mio EUR	januar-oktober		zadnjih 12	oktober	oktober
	2022	2023	mesecev	2022	2023
NAČELO IMETJA/OBVEZNOSTI (kot v plačilni bilanci)					
Neposredne naložbe – neto	-777,8	-513,5	-1.023,8	60,2	69,2
Imetja	1.092,3	608,6	279,1	88,4	124,3
Lastniški kapital	154,4	18,5	65,6	16,1	-106,2
Reinvestirani dobički	265,8	159,8	213,0	26,6	33,6
Dolžniški instrumenti	672,1	430,3	0,5	45,8	196,8
Obveznosti	1.870,1	1.122,0	1.302,9	28,2	55,0
Lastniški kapital	580,7	313,5	580,7	38,1	-0,2
Reinvestirani dobički	718,9	663,8	806,7	71,5	72,9
Dolžniški instrumenti	570,5	144,8	-84,5	-81,4	-17,8
NAČELO SMERI NALOŽBE (za analitične namene)					
Neposredne naložbe – neto	-777,8	-513,5	-1.023,8	60,2	69,2
Domače v tujini	867,9	365,6	146,2	102,1	-34,5
Lastniški kapital	154,4	18,5	65,6	16,1	-106,2
Reinvestirani dobički	265,8	159,8	213,0	26,6	33,6
Dolžniški instrumenti	447,7	187,3	-132,4	59,5	38,1
Tuje v Sloveniji	1.645,7	879,0	1.170,1	41,9	-103,8
Lastniški kapital	580,7	313,5	580,7	38,1	-0,2
Reinvestirani dobički	718,9	663,8	806,7	71,5	72,9
Dolžniški instrumenti	346,1	-98,2	-217,3	-67,7	-176,5

Plačilna bilanca po državah (četrletno)

Tabela 3: **Saldo tekočega računa in podbilanc po državah**

v mio EUR, januar - september	Tekoči račun		Blago		Storitve		Primarni dohodki		Sekundarni dohodki	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Svet	-224,8	2.262,1	-1.407,0	553,3	2.605,3	2.870,5	-917,1	-615,9	-506,0	-545,7
EU 27	452,1	1.020,1	-367,1	-280,3	2.154,2	2.236,9	-906,6	-514,1	-428,4	-422,3
Avstrija	-602,2	-221,1	-1.003,0	-645,6	538,9	520,6	25,7	89,6	-163,9	-185,8
Italija	45,2	-297,8	-332,0	-610,6	427,8	355,1	-73,6	-56,4	22,9	14,1
Francija	187,3	566,3	274,1	457,8	26,3	123,9	-109,4	-19,3	-3,7	3,8
Nemčija	1.172,9	1.132,3	427,5	393,6	711,1	716,2	-45,8	-59,1	80,0	81,6
Hrvaška	565,4	451,4	1.321,8	1.236,9	-469,7	-531,2	-173,2	-150,4	-113,4	-103,9
Druge evropske države z EFTO	1.502,3	2.772,0	1.333,4	2.705,4	291,7	291,4	23,5	-49,3	-146,3	-175,6
Bosna in Hercegovina	96,7	84,0	213,9	247,9	-68,6	-90,7	37,7	19,2	-86,3	-92,4
Črna gora	62,1	66,6	84,3	99,7	-36,5	-39,2	17,5	9,1	-3,2	-3,0
Srbija	468,3	433,3	413,1	408,6	38,6	42,8	81,3	47,6	-64,7	-65,7
Makedonija	104,7	114,3	73,8	85,4	-2,4	2,3	39,7	33,7	-6,4	-7,1
Združeno kraljestvo	317,4	385,9	359,7	431,5	-5,5	5,7	-33,8	-58,5	-3,0	7,2
Ruska federacija	-144,3	725,6	-135,6	713,4	-33,4	-19,8	36,2	32,3	-11,6	-0,4
Ukrajina	159,0	158,2	124,7	139,2	21,6	21,6	13,9	14,6	-1,2	-17,2
Belorusija	67,3	67,4	62,5	65,6	-0,1	-0,3	4,8	2,2	0,0	-0,1
Švica	309,1	675,5	140,3	515,9	339,4	316,7	-203,3	-175,0	32,8	17,9
ZDA	611,2	616,4	374,5	389,0	152,1	166,6	15,1	21,8	69,5	39,0
Druge države in nerazpo-rejeno	-2.790,4	-2.146,4	-2.747,7	-2.260,8	7,4	175,6	-49,1	-74,3	-0,9	13,1

Tabela 4: Izbrani instrumenti finančnega računa plačilne bilance po državah

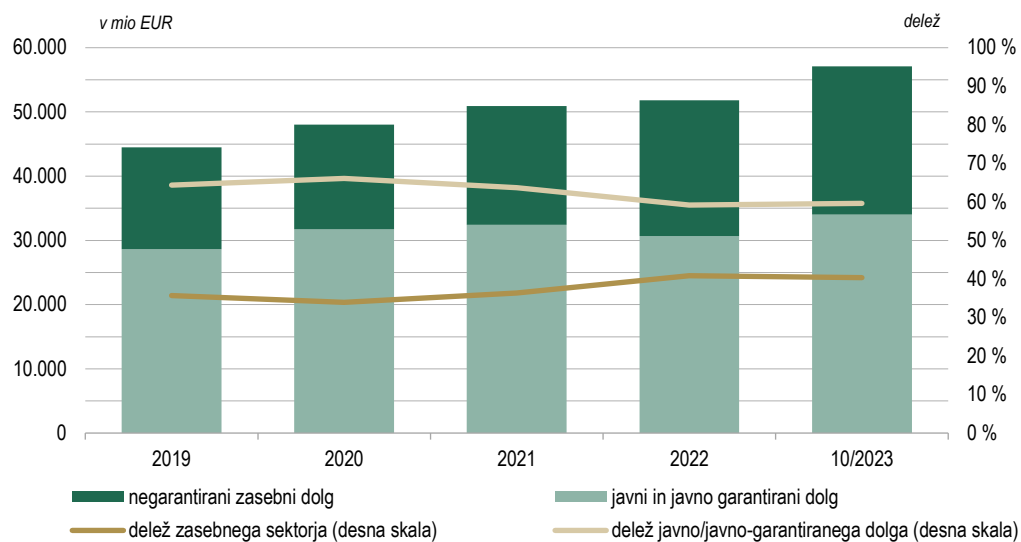
	NEPOSREDNE NALOŽBE				NALOŽBE V VREDNOSTNE PAPIRJE				OSTALE NALOŽBE			
	Imetja		Obveznosti		Imetja		Obveznosti		Imetja		Obveznosti	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Svet	1.003,9	484,3	1.841,9	1.067,0	748,3	1.387,0	1.696,6	2.381,0	3.739,8	6.545,6	2.812,2	2.935,5
EU 27	455,8	167,0	1.084,4	788,5	734,4	1.217,8	1.639,1	801,1	4.012,4	6.587,9	2.351,9	2.517,1
Avstrija	8,8	-14,9	205,1	80,6	70,5	28,6	105,0	-217,1	-148,8	164,9	-28,6	113,6
Italija	71,7	10,0	103,5	2,3	-87,5	-84,9	-0,1	-0,2	230,3	-44,4	70,1	-58,5
Francija	-63,1	40,3	108,4	42,4	164,8	480,3	-16,7	-6,1	914,6	-634,2	382,9	122,9
Nemčija	-86,6	64,5	124,0	259,8	141,0	424,1	-9,6	1.432,9	466,8	-6,9	426,0	316,6
Irska	2,5	9,0	-14,0	-5,4	21,3	9,1	0,0	0,0	-79,5	43,6	2,5	27,7
Grčija	21,5	3,4	41,7	-15,0	-23,1	-21,5	0,0	0,0	12,3	-15,9	-3,1	4,7
Hrvaška	273,9	187,4	104,6	46,4	44,5	-16,4	-18,6	-29,2	304,8	12,6	94,3	34,0
Druge evr. drž. z EFTO	594,1	298,0	632,7	-5,9	-95,5	-63,1	89,9	-12,0	-437,6	-155,2	362,9	290,2
BIH	39,4	-15,2	22,8	-37,9	-0,6	-0,9	7,6	-7,3	85,3	-29,5	-20,0	31,3
Črna gora	8,4	-10,8	1,8	7,1	-2,6	0,2	0,0	0,1	-2,2	4,5	46,9	1,3
Srbija	256,9	41,8	45,6	-13,9	-0,3	3,8	1,4	-0,1	26,8	-41,7	-10,0	39,7
Makedonija	67,2	27,9	52,1	20,3	11,4	-15,1	0,3	-0,3	0,3	-15,5	14,6	-15,2
Združeno kraljestvo	56,8	42,2	250,2	5,7	-63,8	18,3	80,2	-5,4	-518,5	18,1	97,6	559,2
Ruska federacija	46,4	169,9	-7,9	-19,3	-19,6	-10,6	1,0	0,9	-40,4	26,0	45,9	-11,4
Ukrajina	12,1	14,4	1,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-73,5	-8,0	7,7	6,0
Belorusija	4,7	1,8	-0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	4,4	-7,0	-8,3	8,7
Švica	92,1	-5,3	234,6	21,2	14,5	-62,2	-0,2	-0,3	8,2	-87,2	147,7	-325,0
ZDA	70,9	6,5	18,8	-13,2	97,3	132,5	-0,9	0,0	101,7	-16,7	6,0	22,3
Druge drž. in nerazp.	-116,9	12,8	106,1	297,7	12,1	99,7	-31,5	1.591,9	63,3	129,6	91,4	105,9

4.2 Zunanji dolg

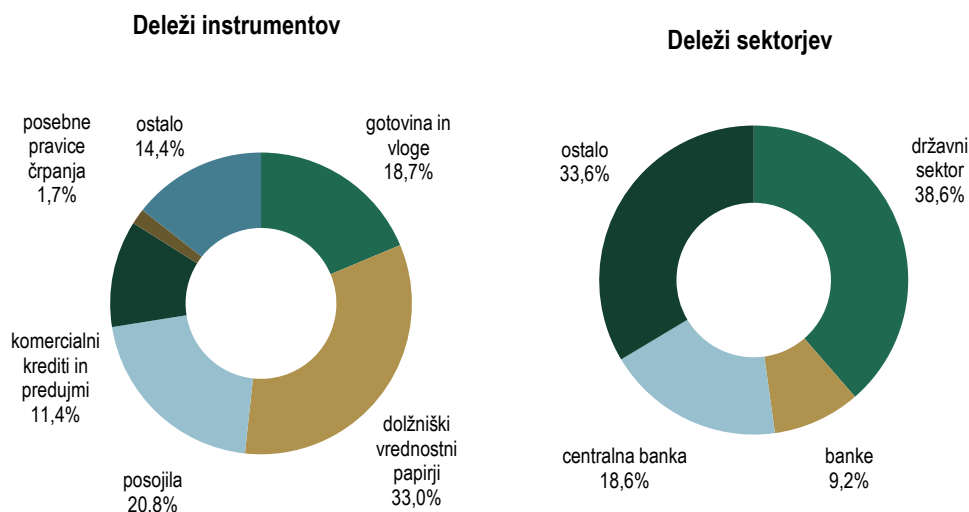
Tabela 5: Zunanji dolg

v mio EUR	31.03.2022	30.06.2022	30.09.2022	31.12.2022	31.03.2023	30.06.2023	30.09.2023	31.10.2023
Bruto zunanji dolg - obveznosti - stanje	51.839	51.769	52.161	51.825	54.951	55.800	57.235	57.084
1. Državni sektor	22.833	21.764	21.159	19.978	21.666	21.565	22.087	22.048
1.1. Kratkoročni	1.257	2.069	2.210	1.861	2.320	2.545	2.765	2.887
Dolžniški v rednostni papirji	172	98	69	42	56	68	44	36
Posojila	115	922	1.173	972	1.231	1.246	1.755	1.870
Komercialni krediti in predujmi	68	79	91	65	74	122	103	118
Ostale dolžniške obveznosti	902	969	878	782	960	1.109	863	863
1.2. Dolgoročni, od tega	21.576	19.696	18.949	18.116	19.345	19.020	19.322	19.161
Dolžniški v rednostni papirji	18.746	16.877	16.099	15.253	16.491	16.159	16.466	16.296
Posojila	2.815	2.804	2.835	2.848	2.838	2.838	2.833	2.841
2. Centralna banka	7.984	8.334	8.722	9.234	9.532	9.831	10.591	10.624
2.1. Kratkoročni, od tega	7.015	7.340	7.702	8.260	8.570	8.879	9.626	9.662
Gotovina in vloge	7.012	7.339	7.697	8.227	8.570	8.879	9.626	9.662
2.2. Dolgoročni, od tega	969	994	1.021	974	963	953	965	962
Posebne pravice črpanja	969	994	1.021	974	963	953	965	962
3. Institucije, ki sprejemajo vloge, razen centralne banke	3.479	3.420	3.918	4.214	4.444	5.244	5.242	5.240
3.1. Kratkoročni, od tega	1.119	1.032	1.185	1.043	1.145	1.191	1.166	1.167
Gotovina in vloge	884	792	968	805	879	918	933	923
Dolžniški v rednostni papirji	0	0	0	0	0	0	0	0
Posojila	219	231	207	226	228	254	202	202
Ostale dolžniške obveznosti	15	10	9	12	38	19	31	42
3.2. Dolgoročni, od tega	2.360	2.388	2.733	3.171	3.299	4.053	4.076	4.073
Gotovina in vloge	15	16	25	29	34	75	76	81
Dolžniški v rednostni papirji	983	968	1.227	1.431	1.565	2.316	2.302	2.300
Posojila	1.335	1.368	1.448	1.674	1.666	1.629	1.663	1.662
Ostale dolžniške obveznosti	26	34	33	30	29	32	34	29
4. Ostali sektorji	11.582	12.022	11.982	12.264	13.050	12.708	12.677	12.567
4.1. Kratkoročni, od tega	7.011	7.448	7.444	7.636	7.768	7.354	7.469	7.359
Dolžniški v rednostni papirji	0	0	0	15	15	13	13	13
Posojila	777	700	713	791	860	842	775	754
Komercialni krediti in predujmi	6.018	6.492	6.425	6.583	6.652	6.275	6.447	6.374
Ostale dolžniške obveznosti	216	257	306	247	241	224	233	218
4.2. Dolgoročni, od tega	4.571	4.573	4.538	4.628	5.282	5.354	5.208	5.208
Dolžniški v rednostni papirji	197	199	201	203	203	202	202	202
Posojila	3.840	3.873	3.813	3.955	4.603	4.672	4.542	4.539
Komercialni krediti in predujmi	21	21	29	25	35	35	34	37
Ostale dolžniške obveznosti	513	480	494	444	441	445	430	430
5. NN: medpodjetniška	5.961	6.229	6.379	6.135	6.260	6.451	6.639	6.605
Neto zunanji dolg	-1.629	-2.601	-3.545	-3.389	-3.531	-4.543	-5.988	-6.858
Javni in javno garantirani ter zasebni negarantirani dolg	51.839	51.769	52.161	51.825	54.951	55.800	57.235	57.084
Javni in javno garantirani dolg	32.263	31.518	31.265	30.664	32.613	32.802	34.042	34.039
Negarantirani zasebni dolg	19.576	20.251	20.895	21.161	22.338	22.997	23.193	23.045

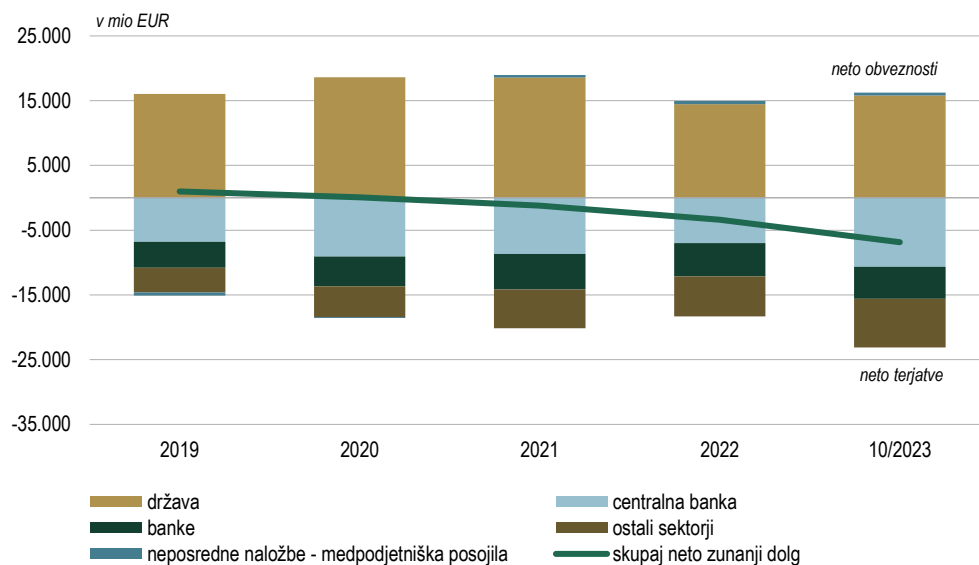
Slika 10: Bruto zunanji dolg

Slika 11: Struktura bruto zunanjega dolga – 10/2023

Slika 12: Neto zunanji dolg (obveznosti – imetja)

4.3 Stanje mednarodnih naložb

Tabela 6: Stanje mednarodnih naložb Slovenije in spremembe kot posledica transakcij plačilne bilance in drugih sprememb konec leta/četrtertletja

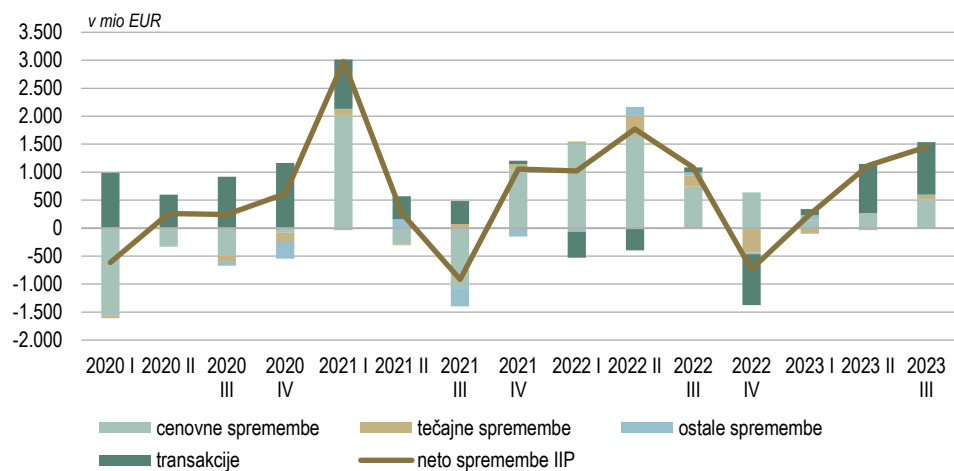
	2021	2022	2023 I	2023 II	2023 III			stanje	delež v BDP v %		
	vmio EUR	stanje	stanje	stanje	stanje	transakcije	cenovne spremembe			tečajne spremembe	ostale spremembe
Neto pozicija		-4.017	-870	-725	492	940	516	84	-89	1.941	3,4
od tega; Neposredne naložbe		-10.910	-11.610	-11.943	-12.246	46	0	-12	-276	-12.489	-21,9
od tega; Naložbe v vrednostne papirje		2.440	4.440	3.519	3.864	159	500	68	-691	3.899	6,8
od tega; Ostale naložbe		4.391	3.974	5.098	6.241	1.009	0	-7	604	7.848	13,8
Imetja		69.400	72.800	76.663	79.108	2.850	-168	140	220	82.151	144,0
Neposredne naložbe		12.092	13.057	13.280	13.405	166	0	-6	39	13.603	23,8
Lastniški kapital in r.d.		6.825	7.417	7.532	7.525	143	0	0	0	7.668	13,4
Dolžniški instrumenti		5.267	5.639	5.748	5.880	22	0	-6	39	5.935	10,4
Vrednostni papirji		25.168	23.514	24.261	25.140	310	-199	89	12	25.353	44,4
Lastniški VP		4.572	4.147	4.461	4.732	56	-108	65	5	4.750	8,3
Delnice investicijskih skladov		3.735	2.983	3.118	3.248	-18	-46	16	7	3.207	5,6
Dolžniški VP		16.861	16.384	16.682	17.160	272	-45	8	1	17.396	30,5
Dolgoročni		16.786	15.775	15.999	15.928	181	-55	7	1	16.062	28,2
Kratkoročni		75	609	682	1.232	91	10	0	0	1.334	2,3
Finančni derivativi		538	1.344	1.498	1.519	-15	41	0	0	1.545	2,7
Ostala imetja		29.600	32.748	35.446	36.874	2.389	0	22	170	39.454	69,2
od tega; Gotovina in voge		16.825	18.771	20.972	22.187	2.565	0	10	29	24.790	43,5
od tega; Posojila		3.618	3.983	3.931	4.002	-39	0	3	30	3.997	7,0
od tega; Komercialni krediti		5.910	6.879	7.528	7.673	-200	0	4	88	7.565	13,3
Rezervna imetja		2.002	2.137	2.178	2.171	-1	-10	35	0	2.196	3,8
Obveznosti		73.418	73.669	77.388	78.617	1.910	-684	56	310	80.209	140,6
Neposredne naložbe		23.002	24.667	25.223	25.651	119	0	7	315	26.092	45,7
Lastniški kapital in r.d.		17.321	18.532	18.963	19.200	253	0	0	0	19.453	34,1
Dolžniški instrumenti		5.682	6.135	6.260	6.451	-134	0	7	315	6.639	11,6
Vrednostni papirji		22.728	19.074	20.742	21.276	855	-699	21	0	21.453	37,6
Lastniški VP		2.602	2.079	2.358	2.460	-19	-72	0	0	2.369	4,2
Delnice investicijskih skladov		65	51	54	58	1	-1	0	0	58	0,1
Dolžniški VP		20.061	16.944	18.330	18.759	873	-626	21	-1	19.026	33,4
Dolgoročni		20.039	16.887	18.260	18.677	898	-626	21	-1	18.969	33,3
Kratkoročni		22	57	71	81	-25	0	0	0	57	0,1
Finančni derivativi		2.479	1.154	1.075	1.058	-14	15	0	-1	1.058	1,9
Ostale naložbe		25.208	28.774	30.349	30.632	950	0	28	-4	31.606	55,4
od tega; Gotovina in voge		7.388	9.062	9.428	9.871	766	0	1	-3	10.636	18,6
od tega; Posojila		9.534	10.466	11.427	11.480	441	0	-2	-150	11.769	20,6
od tega; Komercialni krediti		5.679	6.679	6.763	6.433	-22	0	14	160	6.585	11,5
MEMO postavke											
Bruto zunanji dolg		50.923	51.825	54.898	55.800					57.235	
Neto zunanji dolg		-1.474	-3.730	-3.805	-4.935					-6.381	
Neposredne naložbe po smeri											
Domače v tujini		7.868	8.589	8.782	8.854					8.936	
Lastniški kapital in r.d.		6.825	7.417	7.532	7.525					7.668	
Dolžniški instrumenti		1.043	1.172	1.249	1.329					1.268	
Tuje v Sloveniji		18.778	20.200	20.724	21.100					21.425	
Lastniški kapital in r.d.		17.321	18.532	18.963	19.200					19.453	
Dolžniški instrumenti		1.458	1.668	1.761	1.900					1.971	

Tabela 7: Stanje mednarodnih naložb – geografska razčlenitev izbranih postavk v % glede na celoto, razen če ni drugače označeno

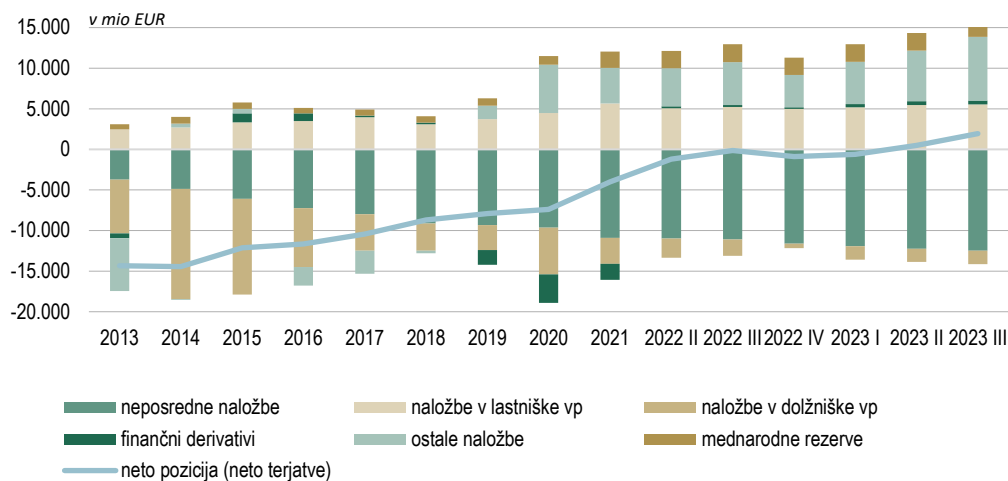
Q3 2023

	Svet	Ruska federacija, Belorusija, Ukrajina	EU 27	Avstrija	Belgija	Hrvaška	Luksemburg	Nemčija	Združene države	Srbija	Ruska federacija, Belorusija, Ukrajina	Ostale države (Svet - EU27-ZDA-Srbija - (RU+BY+UA))
	v mio EUR		v %									
Neposredne naložbe												
Imetja	13.603	779	54	5	1	25	0	6	3	14	6	24
Obveznosti	26.092	167	78	21	1	8	11	10	1	2	1	19
Vrednostni papirji												
Imetja	25.353	26	72	4	3	1	6	10	15	0	0	13
Lastniški	7.957	1	50	5	0	1	11	5	32	0	0	18
Dolžniški	17.396	25	82	4	5	1	4	13	7	0	0	10
Obveznosti	21.453	1	80	8	30	3	29	1	4	0	0	16
Lastniški	2.427	1	58	15	0	24	7	1	36	0	0	6
Dolžniški	19.026	0	83	8	34	0	32	1	0	0	0	17
Ostale naložbe												
Imetja	39.454	248	83	6	1	3	1	6	2	2	1	13
Obveznosti	31.606	161	81	9	1	2	1	9	1	1	1	16

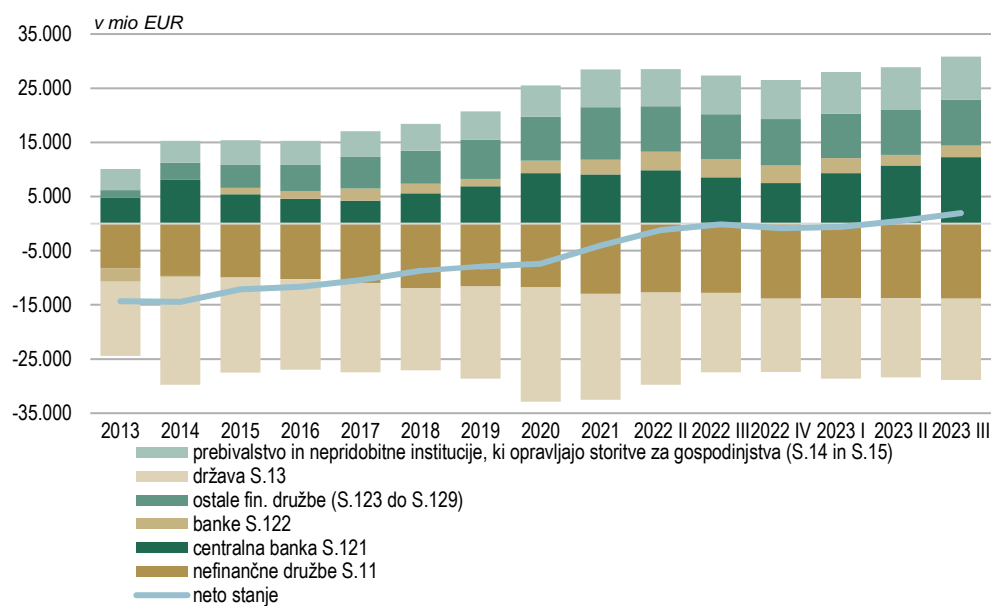
Slika 13: Spremembe neto stanja mednarodnih naložb

Slika 14: **Neto stanje mednarodnih naložb - razčlenitev po instrumentih**

Slika 15: **Neto stanje mednarodnih naložb - razčlenitev po sektorjih**

5.1 Metodološka pojasnila

Ekonomski odnosi s tujino

Metodologija plačilne bilance in stanja mednarodnih naložb Slovenije temelji na priporočilih šeste izdaje Priročnika za plačilno bilanco, ki ga je izdal Mednarodni denarni sklad (Balance of Payments and International Investment Position Manual, IMF, 2009). Zunanji dolg temelji na Priročniku za zunanji dolg (External Debt Statistics Guide for Compilers and Users, IMF, 2014), ki ga je prav tako izdal Mednarodni denarni sklad in je usklajen s prej omenjenim priročnikom.

Plačilna bilanca

Plačilna bilanca je statističen prikaz ekonomskih transakcij med rezidenti določenega gospodarstva ter nerezidenti, ki potekajo v določenem časovnem obdobju. Transakcija je interakcija med dvema institucionalnima enotama, ki poteka ob medsebojnem soglasju, ali pa je zakonsko utemeljena in pomeni izmenjavo vrednosti ali transfer.

Stanje mednarodnih naložb

Stanje mednarodnih naložb je statistični prikaz vrednosti oziroma stanja finančnih imetij rezidentov, ki so brezpogojne terjatve do nerezidentov določenega gospodarstva ali so v obliki naložbenega zlata, ki služi kot rezervno imetje, ter vrednosti brezpogojnih obveznosti rezidentov do nerezidentov na določen dan.

Bruto zunanji dolg

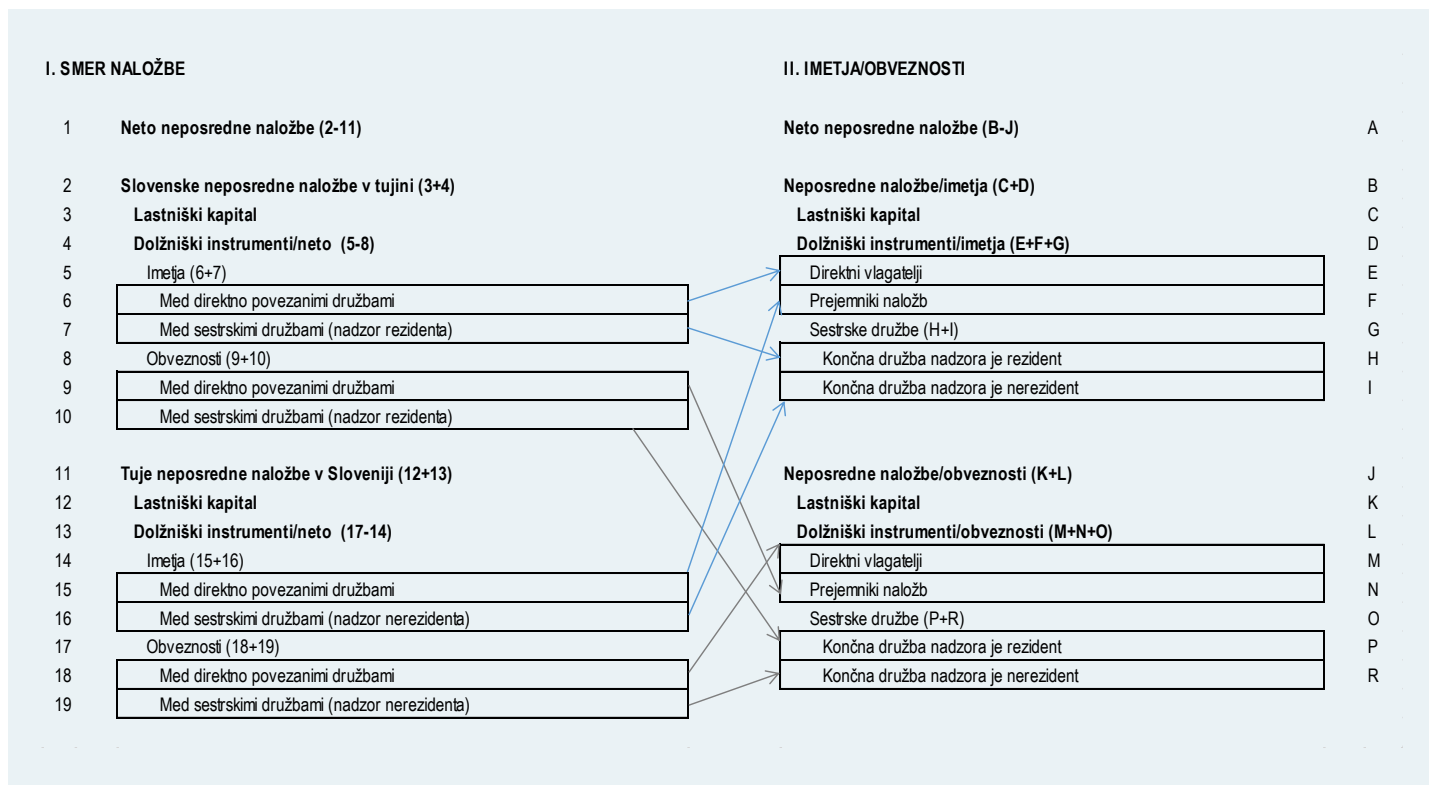
Bruto zunanji dolg je izpeljan iz stanja mednarodnih naložb. Obsega brezpogojne obveznosti, ki zahtevajo plačilo glavnice in/ali obresti v določenem časovnem obdobju v prihodnosti in so hkrati dolg do nerezidenta določenega gospodarstva. Neto zunanji dolg je izpeljan iz razlike med terjatvami in obveznostmi tovrstnih instrumentov do nerezidentov. Koncept zunanjega dolga ne vsebuje vrednosti lastniških instrumentov in finančnih derivativov.

5.2 Posamezni metodološki poudarki

Izkazovanje neposrednih naložb

V okviru statistike plačilne bilance in stanja mednarodnih naložb se uporablja **načelo**, ki loči **imetja** ter **obveznosti** iz neposrednih naložb. Po tem načelu so izkazane tudi neposredne naložbe v tabeli plačilne bilance v pričujoči informaciji ekonomskih odnosov s tujino (stran 9). Za analitične namene se podatki neposrednih naložb še vedno prikazujejo tudi po načelu **smeri naložbe**. Po obeh načelih so podatki neposrednih naložb prikazani v tabeli 2 na strani 14.

Okvir 1: Neposredne naložbe – primerjava metodologije po načelu imetja/obveznosti in po načelu smeri naložb

Obravnavanje gotovinskih eur transakcij ter stanje terjatev in obveznosti v pogojih EMU (od leta 2007 dalje)

Slovenija izkazuje **tehnične terjatve/obveznosti do evrosistema** (v postavki imetja oz. obveznosti/gotovina in vloge/centralna banka/kratka ročnost), ki so enake razliki med zneskom bankovcev, ki po kapitalnem ključu pripadajo Sloveniji, in zneskom bankovcev, ki jih je centralna banka dejansko izdala. Dohodek iz tega naslova se uvrsti med primarne dohodke v tekočem računu plačilne bilance.

Hkrati se izkaže tudi **neto obveznost/terjatev iz naslova izvoza/uvoza gotovine** (v postavki obveznosti/gotovina in vloge/centralna banka/kratka ročnost in terjatve/gotovina in vloge/prebivalstvo/kratka ročnost) kot razlika med zneskom bankovcev, ki po kapitalnem ključu pripadajo Sloveniji, in oceno celotne gotovine v obtoku v Sloveniji.

Ta sistem knjiženja transakcij v praksi v plačilni bilanci lahko povzroči večje statistične napake, saj temelji na oceni gotovine v obtoku, ki je zelo težko izmerljiva.

Ocena reinvestiranih dobičkov

Podatki o reinvestiranih dobičkih za leto 2023 še niso na voljo oziroma niso revidirani, zato je v mesečne podatke vključena ocena (od triletnega mesečnega povprečja dejanskih podatkov o celotnih dobičkih, zmanjšanih za izredne dobičke (vir so letna poročila o naložbah), se odštevajo dividende in drugi dobički, izplačani v tekočem mesecu).